

tiske repræsentation, Færøernes Lagting, det færøse folk kan sætte en grundlov i kraft på Færøerne. Man siger, at der skal påbegyndes forhandlinger med den danske regering i tings-samlingen 1998 om det dansk-færøske forhold med det formål, at Færøerne skal gøres selvstændigt (og suverænt).

Man siger også, at der skal nedsættes en grundlovskommission, der skal fremsætte forslag til en færøsk grundlov. Når grundloven er vedtaget af Lagtinget, går den ud til folkeafstemning, senest i år 2000.

Alle disse ting peger i retning af, at i hvert fald 18 medlemmer – og det er et klart flertal i det færøske Lagting – ønsker en selvstændig stat ud over, hvad vi kender i dag i form af rigsfællesskabet. Altså kan vi forvente, at Færøerne på et givet tidspunkt inden for det næste par år kommer og siger til Danmark: Nu vil vi være selvstændige, vi vil gerne have opløst rigsfællesskabet.

Dansk Folkeparti skal understrege, at vi er tilhængere af at bevare rigsfællesskabet. Vi ønsker ikke, at Danmark, Færøerne og Grønland skal skilles i hverken vrede eller tilfredshed. Vi ønsker faktisk, at man bevarer rigsfællesskabet for at bevare det samlede rige.

Men det er også klart, at regeringen og Folketinget nu er nødt til at gøre sig helt klart, på hvilken måde man skal agere, i det øjeblik – og det er jo sikkert, at det øjeblik kommer – Færøerne kommer og siger: Nu vil vi have vores selvstyre, nu vil vi have vores suverænitet.

Derfor er det Dansk Folkepartis opfattelse, at Folketinget og regeringen skal nedsætte en uvildig undersøgelse af det her, altså nedsætte et udvalg, der kan komme med en hvidbog, der kan beskrive mulighederne og konsekvenserne af de ønsker, som ligger i koalitionsaftalen. Vi bygger det bl.a. på, at fremtrædende juridiske eksperter siger, at med det, der ligger i den koalitionsaftale, er det klart, at der skal en ny grundlov til, og det vil i givet fald sige, at vi også i Danmark skal se på en ny grundlov.

Professor i statsret ved Københavns Universitet, dr.jur. Henning Koch, er f.eks. citeret i Jyllands-Posten den 13. maj for, at det er klart, at ønsker Færøerne fuldstændig suverænitet i juridisk forstand, kræver det en grundlovsændring. Færøerne er en del af rigsfællesskabet, og det er Danmark, der har den forfatningsretlige suverænitet. Han peger på, at der er flere steder i grundloven, man må lave ændringer.

I Dansk Folkeparti har vi i hvert fald hæftet os ved tre steder, det er § 28, § 42 og § 86, hvor ændringer vil blive påkrævet, hvis man tager koalitionsaftalen for gode varer, og derfor er det altså nødvendigt, at vi her i Danmark ser på, hvordan vores muligheder fremover er, hvis Færøerne kræver selvstyre.

Statsministeren – og det hæftede jeg mig ved – var inde på, at man på Grønland havde opført sig vældig fornuftigt. Han glædede sig i sin tale over, hvor fornuftige de var. Det er vi måske ikke så enige i. Vi synes faktisk, at Grønland især i de seneste dage har markeret en noget mere brovtende og hård facon i sin attitude til Danmark. F.eks. udtaler Jonathan Motzfeldt i Berlingske Tidende i dag:

»Folketinget skal lade være at blande sig i interne grønlandske forhold. Vi forhandler med regeringen om bloktilskud hvert tredje år, og vi forhandler om udbygningen af hjemmestyret, så vi kan overtage flere områder.«

Hvis det er sådan, at Grønland også ønsker en løsere tilknytning til rigsfællesskabet, er det efter vores opfattelse klart, at så er det ikke en måde at udtale sig på. Der bør man være lidt mere rimelig i sine udtalelser, ligesom vi egentlig synes, at færingerne har båret sig fornuftigt ad.

Afslutningsvis vil jeg ud fra de ting, der er fremkommet, fremsætte et forslag til vedtagelse, og det lyder som følge af det indlæg, der har været her, nu sådan:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget pålægger regeringen at udarbejde en hvidbog, der belyser problemstillingerne og konsekvenserne for rigsfællesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne i forbindelse med færingernes ønske om selvstændighed og suverænitet, sådan som det er ønsket i koalitionsaftalen af 9. maj 1998.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 22).

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jan Petersen (S):

Jeg vil indledningsvis takke statsministeren for en redegørelse for forholdene i rigsfællesskabet, som hjælper os til at se andet i rigsfællesskabet